

Regionalna Diagnoza Województwa łódzkiego z obszaru sektora żywności ekologicznej

Spis treści

Streszczenie	4
Wprowadzenie	4
Wsparcie EU dla sektora żywności ekologicznej	9
Polityka regionalna i regulacje prawne dotyczące produkcji ekologicznej	11
Uwarunkowania prawne produkcji surowców ekologicznych i proces certyfikacji gospodarstwa ..	11
Regulacje prawne w Unii Europejskiej (UE)	11
Przepisy krajowe.....	11
System kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym.....	13
Podmioty upoważniające jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów oraz sprawujące nadzór nad tymi jednostkami	13
System kontroli w Polsce.....	14
Etapy wymiany dokumentów w związku z planowanymi kontrolami nowych gospodarstw i firm ekologicznych przez jednostki certyfikujące	14
Lista jednostek certyfikujących w Polsce	15
Oznakowanie produktów ekologicznych:.....	15
Dane statystyczne.....	16
Krajowe formy wsparcia.....	17
Regionalni interesariusze	18
Zarząd Województwa Łódzkiego.....	18
Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy Łódź.....	19
Jednostka samorządu rolniczego	20
Jednostki naukowe	20
Jednostka doradcza	21
Ekologiczni interesariusze z sektora prywatnego.....	22
Interesariusze łączący sektor ekologiczny i nieekologiczny/ interesariusze z sektora nieekologicznego	22
Wyzwania zdiagnozowane w regionie i potencjalne rozwiązania	23
Profil konsumenta	23
Certyfikacja produktów ekologicznych.....	23
Technologie przetwórstwa	24

ANALIZA SWOT	24
Produkcja i przetwórstwo	24
Marketing	25
Szkolenia i doradztwo.....	25
Wnioski i rekomendacje	27
Potrzeby MŚP	27
Następne działania	27

Streszczenie

W regionie łódzkim zwiększający się popyt na żywność ekologiczną sprzyja rozwojowi ekologicznych gospodarstw rolnych, natomiast rosnące zapotrzebowanie na żywność ekologiczną uwarunkowane jest najczęściej wskazaniami zdrowotnymi, chęcią zapewnienia bezpiecznej żywności dzieciom oraz potrzebą doskonalenia diety. Głównymi obszarami wsparcia jest integracja sąsiadów z dużych aglomeracji miejskich poprzez poszerzenie kooperatyw społecznych koncentrujących się wokół żywności wysokiej jakości; organizowanie zrzeszeń przedsiębiorców z sektora żywności ekologicznej oraz rolników ekologicznych, marketing lokalnych/tradycyjnych produktów ekologicznych poprzez kampanie społeczne połączone z wizytami studyjnymi, szczególnie dla dzieci i młodzieży (pokazanie produkcji, udział odbiorców w procesie powstawania żywności ekologicznej); wsparcie lokalnych rolników w zakresie logistyki, marketingu, a także nowoczesnych technologii sprzedaży i tym samym skrócenie łańcucha dostaw (producent – konsument). Istnieje także potrzeba stworzenia systemu elektronicznego (platformy) opartego na udostępnianiu danych gromadzonych przez różne podmioty uczestniczące w obrocie produktami ekologicznymi, którego celem jest upowszechnianie informacji o tych produktach i w konsekwencji poszerzanie grupy klientów. Ponadto, duży nacisk powinien zostać położony na promocję produktów ekologicznych, co bezpośrednio przełoży się na wzrost świadomości u odbiorców końcowych. Proponowane działania w tym zakresie to m. in. kampanie społeczne połączone z wizytami w zakładach/gospodarstwach ekologicznych ukazujących proces wytwarzania żywności ekologicznej z naciskiem na jej wysoką wartość prozdrowotną.

Wprowadzenie

W ramach Urzędu Marszałkowskiego Województwa łódzkiego do pracy nad projektem SME ORGANICS zostało zaangażowanych 5 komórek:

- Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego w Brukseli
- Departament Polityki Regionalnej
- Departament ds. Przedsiębiorczości
- Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska
- Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich

Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego w Brukseli jest odpowiedzialne za koordynację oraz realizację projektu, m.in. organizację wyjazdów na wizyty studyjne do krajów partnerskich, spotkań

z grupą interesariuszy, wizyty studyjnej w Polsce, a także za monitorowanie prac nad dokumentami projektowymi, tj. Regionalną Diagnozą oraz Ekologicznym Planem Działań.

Departament ds. Przedsiębiorczości oraz Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska został zaangażowany jako ciało doradcze, odpowiedzialne za merytoryczną analizę kwestii związanych z projektem, natomiast Departament Polityki Regionalnej oraz Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich odpowiadają za merytoryczną analizę działań związanych z opracowaniem Ekologicznego Planu Działań oraz możliwości sfinansowania ich ze środków Unii Europejskiej, w szczególności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Interesariusze, od których pozyskano dane:

Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa”

ul. Budy 4, 91-610 Łódź
www.zjazdowa.com.pl

POLSKA WITALNA SP. Z O. O.

Łódź 90-237, ul. Matejki 34A
www.polskawitalna.pl

EM AGRO

Wilczkowice Dolne 38, 99-100
www.facebook.com/emagrokrajewscy

AMKEZ

Hucisko Przybyszowskie 15,
97-524 Kobbiele Wielkie
<http://www.amkez.com>

EKO-NATURA S.C.

Kopyść 48, 98-100 Łask
www.kwaschlebowy.eu

Zielony Lis s.c.

ul. Paderewskiego 5/12
93-530 Łódź
www.zielony-lis.pl

Gospodarstwo Ekologiczne „Mrowisko”

ul. Łopatki 8, 98-100 Łask
www.facebook.com/pg/GospodarstwoEkologicznemrowisko

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

ul. Konstytucji 3 Maja 1/3
96-100 Skierniewice
www.inhort.pl

Politechnika Łódzka, Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności

ul. Wólczańska 171/173
90-924 Łódź
www.binoz.p.lodz.pl

Waldemar Fortuna

właściciel gospodarstwa rolnego

Owocni Spółdzielnia Socjalna

ul. Sikorskiego 45/49 lok., 15
95-015 Głowno
www.owocni.org

LokalnyRolnik.pl

www.lokalnyrolnik.pl

Arkadiusz Kartus

właściciel gospodarstwa sadowniczego

**Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS)**

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
www.ijhars.gov.pl

Główny Urząd Statystyczny (GUS)

al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa
www.stat.gov.pl

Tłocznia soków z owoców i warzyw

Wiatrowy Sad Grażyna Wiatr

Kałużew 14, 95-061 Dmosin
www.wiatrowysad.pl

Ramy europejskie

Aktualna produkcja i trendy rynkowe

W ostatnich dekadach można zauważyć dynamiczny wzrost i rozwój na rynku żywności ekologicznej.

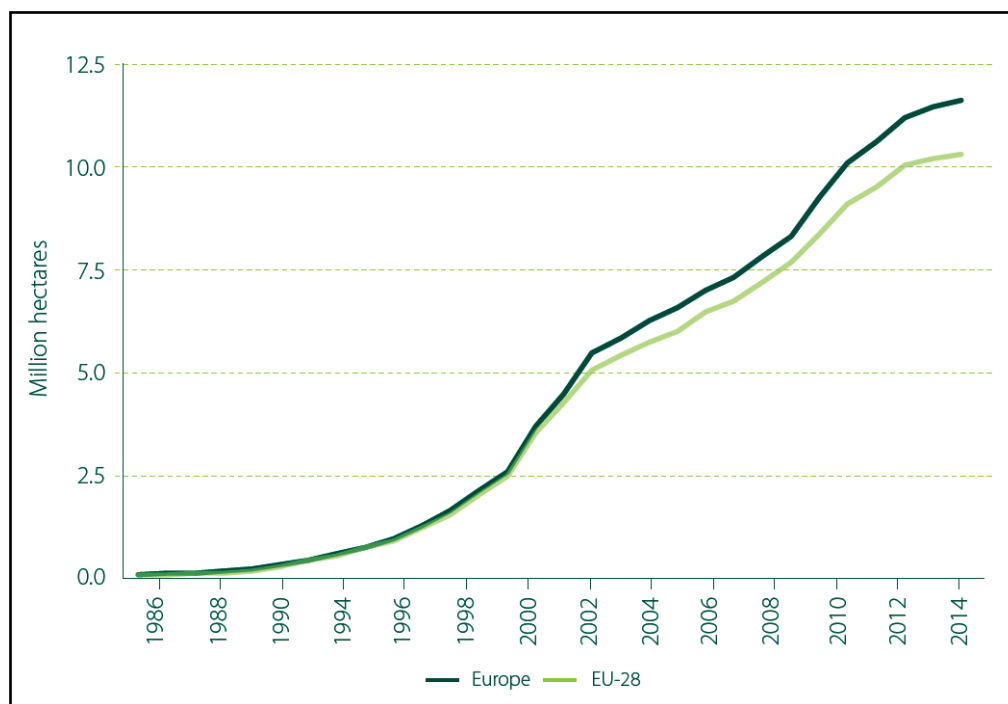
Tabela 1. Poniżej pokazuje główne obszary produkcji oraz trendy rynkowe w 2014 r.

Grupa krajów	Sprzedaż detaliczna (mld EUR)	Konsumpcja na osobę (EUR)	Producenci	Obszar gruntu (mln ha)	Udział w całości gruntu
EU-28	24	47,4	257 525	10,3	5,7%
Europa	26,2	35,5	339 824	11,6	2,4%
Globalnie	62,6	8,3	2 260 361	43,7	1,0%
EU-15	23,5	58	194 979	7,8	6,1%
EU-13	05	4	62 546	2,4	4,7%
CPC	0,005	0,1	73 375	0,5	1,5%
EFTA	2,1	154	8500	0,2	4,4%
Inne kraje europejskie	0,1	1	424	0,7	0,2%

Źródło: FiBL-AMI badanie 2016 oparte na źródłach krajowych (Willer et al., 2016)

EU-28: Belgia (BE), Dania (DK), Francja (FR), Niemcy (DE), Grecja (EL), Irlandia (IE), Włochy (IT), Luxemburg (LU), Holandia (NL), Portugalia (PT), Hiszpania (ES) oraz Anglia (UK), Austria (AT), Finlandia (FI) and Szwecja (SE), Cypr (CY), Czechy (CZ), Estonia (EE), Węgry (HU), Łotwa (LV), Litwa (LT), Malta (MT), Polska (PL), Słowacja (SK) and Słowenia (SI), Bułgaria (BG) and Rumunia (RO), Chorwacja (HR). EU-15: BE, DK, FR, DE, EL, IE, IT, LU, NL, PT, ES, UK, AT, FI and SE. EU-13: CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, SK, SI, BG, RO, HR.

Tabela 2. Aktualnie produkcja ekologiczna stanowi 5,7% z rolnego obszaru EU (2,4% w Europie) – oparte na danych z 2014 dot. całkowitego obszaru użytków rolnych poddanych zarządzaniu ekologicznemu, podwojonych w ciągu ostatniej dekady

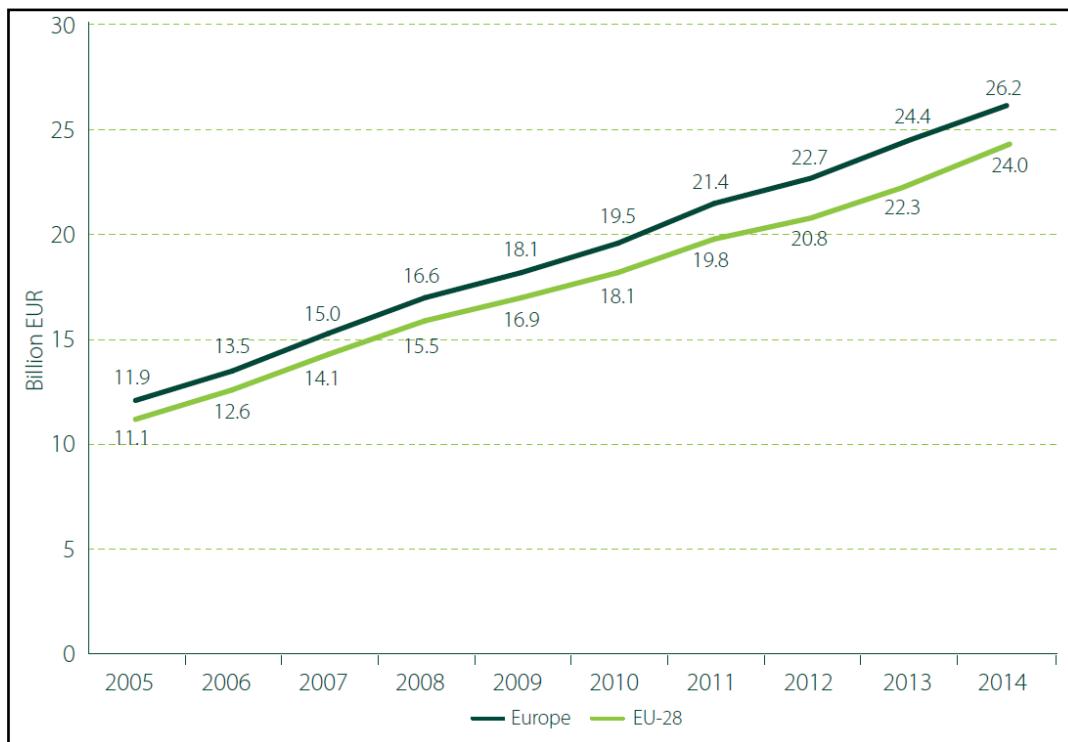

Wzrost ekologicznych użytków rolnych w Europie, 1985-2014, źródło: Lampkin, Nic, FiBL-AMI surveys 2006-2016 and OrganicDataNetwork surveys 2013-2015 (Willer et al. 2016)

Wzrost ekologicznych użytków rolnych jest spowodowany silnym popytem na produkcję ekologiczną i produkty wysokiej jakości w Europie. Tylko w ostatniej dekadzie, rynek EU podwoił swoją wartość z €11.1 mld w 2005 na €24 mld w 2014 (z €11.9 mld na €26.2 mld w Europie).

Segment żywności ekologicznej w Polsce rozrasta się w bardzo szybkim tempie. Na przestrzeni ostatnich siedmiu lat wartość rynku wrosła trzykrotnie. W 2018 wartość rynku żywności ekologicznej przekroczy miliard złotych. Udział żywności ekologicznej w polskim rynku spożywczym kształtuje się na poziomie 0,3%, podczas gdy w Austrii to 6,5%, Szwajcarii 7,7%, Danii 8,4%, a średnia unijna to około 4%. W zestawieniu z innymi wysoko rozwiniętymi krajami wielkość polskiego rynku jest znikoma, jednak stale obserwowany wzrost sprzedaży i liczby firm produkujących certyfikowaną żywność ekologiczną (obecnie 560), wskazuje na coraz większe zainteresowanie konsumentów tym trendem.

Tabela 3. Wzrost sprzedaży detalicznej w Europie, 2005-2014

Źródło: FiBL-AMI surveys 2006-2016 and OrganicDataNetwork surveys 2013-2015 (Willer et al. 2016) Jednocześnie, ostatnie dane dotyczące produkcji i trendów rynkowych pokazują wyzwanie, jakim jest uzupełnienie luki pomiędzy rosnącym popytem a bazą dostaw (Stolze et al. 2016).

Wsparcie EU dla sektora żywności ekologicznej

Polityki wspierające rolnictwo ekologiczne pojawiły się w Europie w późnych latach 80. i są stosowane w chwili obecnej szeroko w wielu krajach. Rozwój tych polityk odzwierciedla rosnącą świadomość na temat wkładu, jaki ekologiczne rolnictwo może wnieść do polityki rolnictwa, środowiska oraz rozwoju obszarów wiejskich. W wielu krajach Ekologiczne Plany działania służą do skoordynowania ekologicznych polityk wspierających (Schmid et al., 2015).

Dla decydentów wyzwaniem jest wsparcie wielofunkcyjnego systemu rolnictwa ekologicznego na poziomie krajowym i europejskim, gdyż zapewnia ono zdrowie współczesnych i przyszłych pokoleń oraz równowagę przyrodniczą w środowisku.

Ważne:

Zarządzanie ekologicznymi gruntami i gospodarstwami – zapewnianie dobra publicznego

Rynek produktów rolnictwa ekologicznego – odpowiadanie bezpośrednio na potrzeby konsumentów

Istnieje potrzeba zrównoważenia stymulowania dostaw ze stymulowaniem popytu i większego zorientowania na rynek. Wymagane jest zintegrowane podejście i jest ono wdrażane z mniejszymi bądź większymi sukcesami poprzez realizację Ekologicznych Planów Działania (Schmid et al., 2015).

Wspólna Polityka Rolna pozostaje jednym z kluczowych instrumentów, które wspierają rolnictwo ekologiczne głównie w ramach europejskich programów rozwoju obszarów wiejskich poprzez pomoc w konwersji z metod konwencjonalnych na ekologiczne, a następnie wsparcie w utrzymaniu ekologicznego rolnictwa.

Dodatkowym wsparciem rolnictwa ekologicznego w ramach programów rozwoju obszarów wiejskich są dopłaty do szkoleń i doradztwa, innowacji, rozwoju rynku, kapitału inwestycyjnego oraz promocji żywności ekologicznej. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich może być także zastosowany jako kontekst dla planu działania, z rozdziałem dedykowanym innym instrumentom, tj. ekologicznej konwersji i wsparciu w utrzymaniu ekologicznego rolnictwa.

Polityka EU skierowana na sektor ekologiczny zawiera również programy promocyjne wspierające ekologiczne produkty na rynku wewnętrznym i w krajach trzeciego świata (Zielone Zamówienia Publiczne, Horyzont 2020 – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji).

Jako że programy rozwoju obszarów wiejskich są dofinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, są one ściśle powiązane z innymi Europejskimi Funduszami Strukturalnymi i Inwestycyjnymi, takimi jak Europejski Fundusz Społeczny oraz Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności.

Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI) stanowią główny instrument koordynacji różnych funduszy, które mają za zadanie wspomóc realizację celów strategii Europa 2020 – inteligentnego, zrównoważonego rozwoju.

Częścią koordynacji państw członkowskich jest partnerstwo z Komisją Europejską ustanawiające zastosowanie EFSI do osiągnięcia celów strategii Europa 2020 w ramach krajowych celów strategicznych.

Polityka regionalna i regulacje prawne dotyczące produkcji ekologicznej

Uwarunkowania prawne produkcji surowców ekologicznych i proces certyfikacji gospodarstwa

Regulacje prawne w Unii Europejskiej (UE)

Obecnie w UE system rolnictwa ekologicznego określają trzy rozporządzenia:

- ramowe Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 2092/91;
- wykonawcze Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli;
- wykonawcze Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady EWG(WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących importu produktów ekologicznych z krajów trzecich.

Przepisy krajowe

System organizacyjny rolnictwa ekologicznego w Polsce regulują krajowe akty prawne oraz dokumenty strategiczne. Najważniejsze z nich to:

- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o zmianie ustawy o rolnictwie ekologicznym
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym - tekst jednolity
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych oraz niektórych innych ustaw
- Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie jednostek organizacyjnych oceniających i potwierdzających zgodność środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego oraz prowadzących wykaz tych środków

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie niektórych warunków produkcji ekologicznej
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie nabywania uprawnień inspektora rolnictwa ekologicznego
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 listopada 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jednostek organizacyjnych oceniających i potwierdzających zgodność środków do produkcji ekologicznej z wymaganiami określonymi w przepisach dotyczących rolnictwa ekologicznego oraz prowadzących wykaz tych środków
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 sierpnia 2015 r. w sprawie wzoru formularza wykazu producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym, oraz sposobu jego przekazywania
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie danych dotyczących wyników przeprowadzonych analiz
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie ogólnych odstępstw od warunków produkcji ekologicznej
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie rodzajów nieprawidłowości lub naruszeń przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego i minimalnych środków, jakie jednostki certyfikujące są obowiązane zastosować w przypadku stwierdzenia wystąpienia tych nieprawidłowości lub naruszeń w ramach kontroli w rolnictwie ekologicznym
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie laboratoriów urzędowych i referencyjnych oraz zakresu analiz wykonywanych przez te laboratoria
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 marca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie danych dotyczących wyników przeprowadzonych analiz
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru formularza wykazu producentów, którzy spełnili wymagania dotyczące produkcji w rolnictwie ekologicznym, oraz sposobu jego przekazywania
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów nieprawidłowości lub naruszeń przepisów dotyczących rolnictwa ekologicznego i minimalnych środków, jakie jednostki certyfikujące są obowiązane zastosować w przypadku stwierdzenia wystąpienia tych nieprawidłowości lub naruszeń w ramach kontroli w rolnictwie ekologicznym
- Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2017 r. o sprostowaniu błędów
- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020
- Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030 w zakresie RIS: Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze

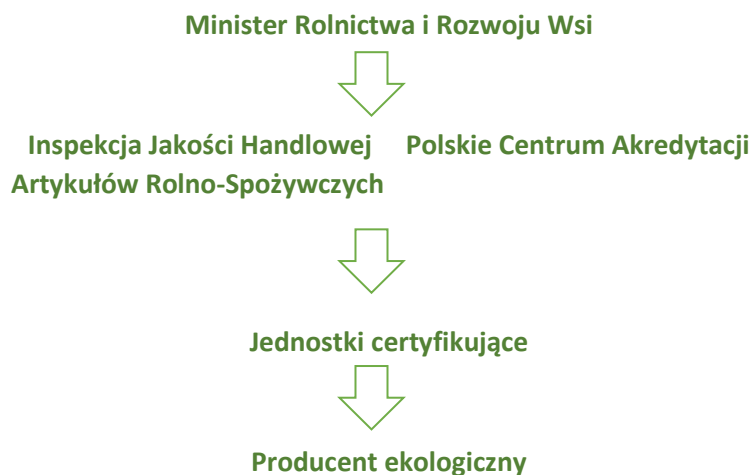
System kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym

Funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest gwarancją dla konsumenta, że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego i są wolne od zanieczyszczeń, takich jak: pozostałości środków ochrony roślin i hormonów, a podczas ich produkcji nie stosowano nawozów sztucznych i organizmów zmodyfikowanych genetycznie. W naszym kraju kontroli podlega proces produkcji i przetwarzania ekologicznych surowców, a nie produktu końcowego, dlatego nie wszystkie kierowane na rynek warzywa i owoce oraz ich przetwory są badane pod kątem pozostałości pestycydów i innych zanieczyszczeń. Kontrola w rolnictwie ekologicznym jest prowadzona przez jednostki certyfikacyjne zatrudniające osoby wpisane do rejestru w zakresie specjalizacji do prowadzenia takich kontroli tj. „inspektorów rolnictwa ekologicznego”. Są to osoby, które zdały egzamin przed komisją kwalifikacyjną. Otrzymują one zaświadczenie o wpisie do rejestru i imienną pieczęć, którą posługują się podczas kontroli w trakcie sporządzania protokołów z inspekcji. Takie rozwiązania prawne nadają ich czynnościom charakter urzędowy. To rozwiązanie jest unikatowe w skali Unii Europejskiej.

Podmioty upoważniające jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów oraz sprawujące nadzór nad tymi jednostkami

- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jako organ upoważniający jednostki certyfikujące do prowadzenia kontroli i wydawania certyfikatów;
- Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych sprawuje nadzór nad jednostkami certyfikującymi oraz nadzór nad produkcją ekologiczną;
- Inspekcja Handlowa współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie wprowadzania do obrotu detalicznego produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. a lub b rozporządzenia nr 834/2007;
- Inspekcja Weterynaryjna współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 834/2007;
- Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa współpracuje z IJHAR-S przy sprawowaniu nadzoru nad jednostkami certyfikującymi oraz produkcją ekologiczną, w zakresie produktów wymienionych w art. 1 ust. 2 lit. d rozporządzenia nr 834/2007;
- Upoważnione jednostki certyfikujące, akredytowane w zakresie rolnictwa ekologicznego zgodnie z wymogami określonymi w najnowszych wersjach, notyfikowanych w drodze publikacji w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej, europejskiej normy j EN ISO/IEC 17065:2013 lub Przewodnika ISO 65 („Wymagania ogólne dotyczące jednostek prowadzących systemy certyfikacji wyrobów”).

System kontroli w Polsce

Etapy wymiany dokumentów w związku z planowanymi kontrolami nowych gospodarstw i firm ekologicznych przez jednostki certyfikujące

Lista jednostek certyfikujących w Polsce

Lista jest dostępna pod linkiem: <http://www.minrol.gov.pl/Jakosc-zywnosci/Rolnictwo-ekologiczne/Kontrola-i-certyfikacja>

Oznakowanie produktów ekologicznych:

Od 1 lipca 2010 r. stosowanie logo na etykietach żywności ekologicznej wyprodukowanej na terenie Unii Europejskiej stało się obowiązkowe. Może ono być stosowane także przez producentów ekologicznych spoza UE, jeśli produkty te spełniają unijne wymogi rolnictwa ekologicznego. Logo to zostało wybrane w styczniu 2010 r., w drodze konkursu ogłoszonego przez Komisję Europejską. W celu zagwarantowania uczciwej konkurencji oraz ochrony interesu konsumentów, nowe unijne logo produkcji ekologicznej zostało zarejestrowane jako Zbiorowy Znak Rolnictwa Ekologicznego w Urzędzie Własności Intelektualnej Beneluxu oraz rejestrze wspólnotowym i międzynarodowym. „Euro-liść” – znak ekologiczny, który mogą umieszczać na etykietach swoich produktów producenci spełniający wymogi przepisów dotyczących produkcji ekologicznej. Jest umieszczany obowiązkowo na wszystkich paczkowanych produktach ekologicznych wyprodukowanych w państwach członkowskich i spełniających obowiązujące normy wspólnotowe. Logo przedstawia gwiazdki Unii Europejskiej ułożone w kształcie liścia na zielonym tle. Symbol ekologiczny zawiera dwa wyraźne przesłania: Natura i Europa. Badania Eurobarometru wykazały, że „Euro-liść” – specjalne unijne logo jest już rozpoznawane przez jedną czwartą obywateli UE (24 proc.).

Dane statystyczne

Tabela. 4. Dane regionalne – województwo łódzkie

	Źródło	2015	2014	2013	2012
Liczba producentów/ gospodarstw ekologicznych	BDL*, IJHARS	526	544	550	537
Liczba przetwórców/przetwórn ekologicznych	Raport o stanie rolnictwa ekologicznego w Polsce w latach 2013-2014; IJHARS	40	34	17	15
Liczba importerów żywności ekologicznej	IJHARS	43	32	18	10
Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych (ha)	IJHARS	10 157,36	11 228,87	10 341,81	9 908,72
Powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha)	BDL	1 103 135	1 100 298	1 112 531	1 113 600
Udział powierzchni użytków ekologicznych w powierzchni użytków rolnych ogółem	BDL	0,87%	0,91%	0,74%	0,57%
Ogólna liczba gospodarstw rolnych	BDL			128 309	130 241
Udział gospodarstw ekologicznych w liczbie gospodarstw rolnych ogółem	BDL			0,43%	0,42%
Całkowita wartość regionalnego rynku żywności (zł) – sprzedaż hurtowa i detaliczna	BDL		5248730,3	6082369,9	5283916,3

Tabela. 5. Dane krajowe

Powierzchnia ekologicznych użytków rolnych (ha)	BDL	580730,03	657902,06	669969,37
---	------------	-----------	-----------	-----------

- Bank Danych Lokalnych

Krajowe formy wsparcia

Tabela 6. Formy wsparcia dla sektora żywności ekologicznej

Instrument	Jednostka odpowiedzialna	Beneficjent	Wkład finansowy	Formy wsparcia						
				Produkcja	Przetwórstwo	Komercjalizacja i marketing	Doradztwo i szkolenia	Edukacja	Innowacja	Zarządzanie łańcuchem wartości
wsparcie dla badań nad sektorem żywności ekologicznej	poziom krajowy – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	krajowe instytucje badawcze, uniwersytety, jednostki rolnicze Polskiej Akademii Nauk	2004-2013 finansowane rocznie od 12 do 32 projektów badawczych	X	X				X	
rolnicze usługi doradcze	poziom krajowy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi centrum doradcze	rolnicy, gospodarstwa reprodukcyjne i eksperymentalne		X					X	
działania Informacyjno-promocyjne	poziom krajowy – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	organizacje aktywne w obszarze rolnictwa ekologicznego				X				
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (2007-2013)	poziom krajowy – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; poziom regionalny – Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rolnicy ekologiczni	Refundacja kosztów stałych wynikających z udziału w systemie (trwałe użytki zielone, uprawa warzyw, uprawa ziół, uprawa owoców).	X				X		

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (2014-2020)	poziom krajowy – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; poziom regionalny – Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Władze gminne, powiatowe, lokalne grupy działania	Projekty infrastrukturalne, szkoleniowe, edukacyjne, pośrednia pomoc					X	X		
---	--	---	--	--	--	--	--	---	---	--	--

Regionalni interesariusze

Poniżej wskazano interesariuszy z sektora prywatnego i publicznego wraz z obszarami, w których działają.

Zarząd Województwa Łódzkiego

Zarząd Województwa Łódzkiego odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki regionalnej poprzez przygotowanie najważniejszych strategicznych dokumentów dla regionu, tj.: Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 oraz Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030. Dodatkowo Zarząd jest Instytucją Zarządzającą dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 oraz 2014-2020.

RPO WŁ 2014-2020 zawiera 11 osi priorytetowych, które odpowiadają wyzwaniom regionu zidentyfikowanym w kluczowych dokumentach strategicznych, w tym w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 oraz w Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2013, i zawierają obszary interwencji, których wsparcie da najbardziej widoczne efekty. Częścią Osi Priorytetowej II. Innowacyjna i Konkurencyjna Gospodarka RPO WŁ 2014-2020 jest wspieranie tworzenia nowych produktów i usług. MŚP są bezpośrednim adresatem wsparcia – którego celem jest wzmocnienie konkurencyjności firm i wprowadzenie wysokiej jakości usług i produktów na rynek.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 zawiera opis Obszaru Rozwoju Rolnictwa w Regionie wraz ze zidentyfikowanymi wyzwaniami:

- zakładanie grup producenckich;
- rozwój lokalnych i regionalnych rynków;
- promocja produktów regionalnych i produktów ekologicznych.

Strategia zawiera m.in. założenie, że do 2020 dostęp do funduszy EU przyspieszy implementację innowacyjnych rozwiązań, co przyczyni się do rozwoju sektora rolnictwa ekologicznego.

Innowacyjne rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze stanowią jeden z największych potencjałów dla wzrostu zidentyfikowanych w Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach wskazanych w LORIS 2030.

RIS3 opisuje struktury na poziomie strategicznym i operacyjnym w celu przeprowadzenia działań wśród podmiotów tradycyjnie ze sobą niewspółpracujących.

Agencja Rynku Rolnego Oddział Terenowy Łódź

Agencja w ramach realizowanych mechanizmów:

- Wypłaca producentom rolnym, przetwórcom i eksporterom środki finansowe z tytułu uczestnictwa w administrowanych przez ARR mechanizmach unijnej polityki rolnej i w działaniach krajowych (PROW 2014-2020 Działanie 11 Rolnictwo ekologiczne – Kampania 2017);
- Wydaje decyzje administracyjne związane z uczestnictwem tych podmiotów w mechanizmach wspólnej polityki rolnej (WPR) i krajowych;
- Informuje o warunkach, które należy spełnić, by skorzystać z mechanizmów UE zarządzanych przez ARR;
- Administruje rejestrami prowadzonymi na podstawie przepisów prawa krajowego i unijnego.
- Monitoruje wielkość produkcji kwotowej i pozakwotowej w ramach przyznaných kwot produkcyjnych;
- Pobiera i wypłaca środki finansowe przeznaczone na promocję żywności pochodzące z budżetów UE oraz krajowego, a także z funduszy promocji produktów rolno-spożywczych.
- Prowadzi kontrole stwierdzające, czy przedsiębiorcy – otrzymujący przyznane przez ARR środki finansowe lub prawo do produkcji określonych produktów – działają zgodnie z przepisami;
- Przekazuje Komisji Europejskiej (KE) informacje o realizowanych przez ARR działaniach z zakresu WPR;
- Uczestniczy w podejmowaniu przez instytucje unijne decyzji związanych z administrowanymi mechanizmami WPR i przekazuje beneficjentom oraz wszystkim zainteresowanym osobom informacje o tych decyzjach;
- Sporządza cykliczne i doraźne analizy, prognozy, informacje oraz opracowania o bieżącej i przewidywanej sytuacji na podstawowych rynkach rolnych;
- Prowadzi działania informacyjne mające na celu poszerzanie wiedzy na temat – zarządzanych przez ARR – programów unijnej polityki rolnej oraz warunków uczestnictwa w tych programach.

Jednostka samorządu rolniczego

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego jako jednostka samorządu rolniczego zrzeszająca rolników - płatników podatku rolnego działała na podstawie ustawy o izbach rolniczych z dnia 14 grudnia 1995r. Aktywność samorządu rolniczego jest wielowymiarowa, m.in. określa ją art. 5 Ustawy o izbach rolniczych i zadania statutowe, które IRWŁ realizuje poprzez: - udzielanie rolnikom porad we wszystkich kwestiach związanych z rolnictwem, w tym rolnictwem ekologicznym; bezpłatne udzielanie porad prawnych; działanie na rzecz minimalizacji skutków strat ponoszonych przez rolników, wywoływanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi i szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną i leśną poprzez pracę w komisjach szacujących szkody; prowadzenie działalności szkoleniowej związanej z rolnictwem; organizację konferencji (przykład "Rolnictwo ekologiczne w województwie łódzkim - perspektywy rozwoju"). IRWŁ uczestniczy w inicjatywach lokalnych społeczności, olimpiadach, konkursach które mają na celu poprawę warunków i bezpieczeństwa oraz życia na wsi. Kolejną inicjatywą Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego było podjęcie się realizacji projektu pn. „Rolnictwo energią regionu łódzkiego”, kiedy to zorganizowano dwie imprezy kulturalno - edukacyjno – wystawiennicze. Odbyły się one 1 czerwca 2014 roku w Nowych Zdunach i 7 września 2014 roku w Szadku. Promowano tam rolników i producentów żywności ekologicznej, a w czasie tych wydarzeń mieli oni możliwość wystawienia swoich ekologicznych produktów oraz promocji działalności ekologicznej.

IRWŁ zorganizowała także wyjazd rolników z województwa łódzkiego na targi techniki ekologicznej TECH&BIO w Valence, we Francji w dniach 23-24 września 2015 roku. Na targach rolnicy mogli poszerzyć wiedzę, umiejętności w zakresie techniki rolnictwa ekologicznego, a także odwiedzić gospodarstwa rolne prowadzone metodami ekologicznymi.

Miejmy nadzieje, że przez działania Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego rolnicy z naszego województwa zdecydują się na przejście na rolnictwo ekologiczne i w szybkim tempie dorównają gospodarzom z innych krajów UE.

Jednostki naukowe

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Instytut prowadzi badania z zakresu ekologicznej produkcji ogrodniczej od 2004 roku, tj. od chwili uzyskania pierwszych środków finansowych na ten cel. Celem tych badań jest opracowanie i doskonalenie technologii ekologicznej produkcji owoców i warzyw. Na potrzeby prowadzenia badań z zakresu ekologicznej produkcji owoców zespół pracowników, pod kierunkiem dr hab. Elżbiety Rozpary zorganizował w Instytucie Ogrodnictwa pierwszy w Polsce Ekologiczny Sad Doświadczalny w Nowym Dworze – Parceli (gmina Nowy Kawęczyn, woj. łódzkie). Ten obiekt badawczy jest corocznie certyfikowany w rolnictwie ekologicznym. Prowadzi się tam wielowątkowe prace doświadczalne w ramach Programu Wieloletniego Instytutu Ogrodnictwa oraz innych projektów, finansowanych na podstawie rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również projektów Unijnych. Prace te

obejmują: ocenę przydatności różnych gatunków i odmian roślin ogrodniczych do upraw ekologicznych, innowacyjne metody utrzymania gleby i roślin na ekologicznych plantacjach. Ważne miejsce w tych pracach zajmują doświadczenia dotyczące metod zapobiegania i zwalczania chorób, szkodników i chwastów w ekologicznej uprawie roślin ogrodniczych. Prowadzone są również badania nad ekologiczną produkcją szkółkarską i nasienną.

Wyniki badań z zakresu ekologicznej produkcji ogrodniczej Instytut Ogrodnictwa sukcesywnie przekazuje producentom podczas organizowanych Warsztatów Ekologicznych, w czasie konferencji tematycznych, za pomocą specjalistycznych opracowań, wykładów oraz za pośrednictwem prasy ogrodniczej. W końcowej fazie jest opracowywane w formie książkowej pierwsze wydanie „Technologii Ekologicznej Produkcji Owoców”.

Politechnika Łódzka, Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności

Politechnika Łódzka, Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności jako uczelnia publiczna bierze udział w badaniach dotyczących sektora żywności, w tym żywności ekologicznej i prozdrowotnej. Prowadzi szkolenia i doradztwo w zakresie tworzenia procesów technologicznych w ww. obszarze oraz innowacyjności produkcji żywności w aspekcie zrównoważonego rozwoju. Wydział BiNoŻ ma w swojej ofercie cztery nowoczesne kierunki studiów (biotechnologia, technologia żywności i żywienie człowieka, biotechnologia środowiska, technologia kosmetyków) oraz kilkanaście specjalności i kierunków dyplomowania na poziomie studiów inżynierskich i magisterskich, w tym studia w języku angielskim. W ramach kierunku technologia żywności i żywienie człowieka studenci poznają zasady prowadzenia procesów technologicznych i biotechnologicznych w produkcji żywności, w tym metody utrwalania i przechowywania żywności. Uczą się wdrażać i nadzorować produkcję żywności oraz poznają wymogi prawidłowego żywienia człowieka. Swoje kompetencje rozwijają na specjalnościach technologia żywności, analiza i ocena żywności. Studia na kierunku biotechnologia środowiska kształtują umiejętności związane z przewidywaniem, zapobieganiem i określaniem zanieczyszczeń ekosystemu. Absolwenci zdobywają umiejętności oczekiwane w przedsiębiorstwach i instytucjach związanych z gospodarką komunalną oraz w zakładach przemysłowych generujących odpady, a także w jednostkach samorządowych zajmujących się ochroną i monitoringiem środowiska.

Jednostka doradcza

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach

Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska prowadzi doradztwo z zakresu rozwoju i promocji rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych, programów rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz odnawialnych źródeł energii, a także w zakresie zachowania dziedzictwa przyrodniczego wsi: bioróżnorodności, zwiększania lesistości terenów wiejskich, gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej. Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska prowadzi doradztwo z zakresu rozwoju i promocji rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych, programów rolno-środowiskowo-

klimatycznych oraz odnawialnych źródeł energii, a także w zakresie zachowania dziedzictwa przyrodniczego wsi: bioróżnorodności, zwiększania lesistości terenów wiejskich, gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej. Dział REIOŚ zajmuje się upowszechnianiem metod produkcji rolnej i stylu życia przyjaznych dla środowiska m.in. poprzez działania:

- upowszechnianie wiedzy i udzielanie pomocy w zakresie prowadzenia produkcji rolnej metodami ekologicznymi i integrowanymi, w tym opracowywanie planów przedstawiania gospodarstw rolnych na produkcję metodami ekologicznymi,
- promowanie żywności ekologicznej i wyprodukowanej metodami integrowanymi na rynku konsumenckim poprzez prezentację gospodarstw i ich produktów w trakcie imprez promocyjnych, targów i wystaw
- współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych na terenach szczególnie narażonych (OSN).

Ekologiczni interesariusze z sektora prywatnego

Obszar	Liczba
Producenci rolni wytwarzający produkty ekologiczne w województwie łódzkim	373
Producenci wytwarzający produkty ekologiczne i prowadzący handel produktami ekologicznymi w województwie łódzkim	55
Przetwórcy żywności ekologicznej w województwie łódzkim	33

Źródło: Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych 2016

Interesariusze łączący sektor ekologiczny i nieekologiczny/ interesariusze z sektora nieekologicznego

- Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” – rynek hurtowy o zasięgu ponadregionalnym, na którym producenci rolni sprzedają warzywa i owoce
- Polska Witalna – społeczność promująca zdrowy, harmonijny tryb życia w zgodzie z naturą
- Zielony Lis s.c. – sklep internetowy oferujący produkty żywnościowe wysokiej jakości

- Waldemar Fortuna – właściciel gospodarstwa rolnego
- Lokalny rolnik – platforma zakupowa umożliwiająca nabycie produktów bezpośrednio u rolników
- Wiatrowy Sad – firma produkująca soki z owoców z własnego gospodarstwa sadowniczego

Wyzwania zdiagnozowane w regionie i potencjalne rozwiązania

Profil konsumenta

- Konieczność poszerzania i edukowania grupy konsumentów zainteresowanych żywnością ekologiczną;
- Niewystarczający lokalny marketing produktów ekologicznych;
- Potrzeba rozwijania rolnictwa wspieranego przez społeczeństwo tj. rolnictwa produkującego bezpieczną, prozdrowotną żywność (bezpośredni kontakt konsumenta z producentem, skrócony łańcuch dostawy, obniżenie ceny produktu, producent produkuje pod konkretną grupę odbiorców – kooperatywy);
- Potrzeba kampanii społecznych połączonych z wizytami w gospodarstwach ekologicznych i firmach przetwórczych żywności ekologicznej (pokazanie produkcji, udział odbiorców w procesie powstawania żywności ekologicznej – aspekt edukacyjny) w celu poszerzenia grupy konsumentów zainteresowanych żywnością wysokiej jakości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej oraz studentów;
- Model ekologicznych targów na osiedlach;
- Promować znacznie kooperatyw spożywczych i wspólnotowości w produkcji i dystrybucji ekologicznej żywności;
- Budowanie społeczności wytwórców oraz konsumentów;
- Integracja sąsiadów z dużych miast poprzez poszerzenie kooperatyw społecznych koncentrujących się wokół żywności wysokiej jakości;
- Konsumenty z alergią na składniki chemiczne w żywności (barwniki, konserwanty, nawozy) stanowią powiększającą się grupę odbiorców;

Certyfikacja produktów ekologicznych

- Brak świadomości odbiorcy w zakresie oznaczeń produktów logiem „Euro-liść”;
- Rolnicy z małych gospodarstw nie widzą potrzeby certyfikowania swoich produktów, gdyż sprzedają je sąsiadom i osobom z polecenia. Jednakże ekologiczne metody gospodarowania są dobrym rozwiązaniem dla takich gospodarstw z uwagi na możliwość sprzedaży certyfikowanych produktów po wyższej cenie do sklepów specjalistycznych itp.;
- Niewystarczające wsparcie na poziomie lokalnym w zakresie edukacji ekologicznej;

Technologie przetwórstwa

- Ograniczenie importowanej żywności ekologicznej i skupienie się na innowacyjnym przetwórstwie lokalnych produktów ekologicznych;

ANALIZA SWOT

Produkcja i przetwórstwo

Mocne punkty

- Rzadkie stosowanie pestycydów oraz nawozów syntetycznych;
- Bardzo duży i potencjalnie bardzo chłonny wewnętrzny rynek;
- Stosowanie tradycyjnych, przyjaznych środowisku metod uprawy oraz przetwórstwa;
- Rosnąca świadomość rolników dot. szkodliwego wpływu na środowisko chemizacji w rolnictwie
- Duży potencjał badań i rozwoju szczególnie w zakresie biologizacji rolnictwa
- Wysoka aktywność ekonomiczna mieszkańców regionu;
- Specjalizacja regionu w uprawie owoców i warzyw oraz chowu zwierząt;
- Duża liczba ekologicznych gospodarstw ze strukturą sprzyjającą produkcji zwierzęcej;
- Struktura gospodarstw sprzyjająca ochronie różnorodności biologicznej jak również unikalna i dobrze zachowana różnorodność biologiczna obszarów rolnych;
- Wysoka jakość produktów ekologicznych.

Słabe punkty

- Lokalne zanieczyszczenie środowiska;
- Lokalne zanieczyszczenie wód powierzchniowych;
- Niska jakość infrastruktury turystycznej;
- Słaby wzrost sektora produkcji ekologicznej żywności, mały udział takiej żywności na rynku krajowym oraz słaby eksport przetworzonych ekologicznych produktów;

Możliwości

- Wzrost popytu na żywność wysokiej jakości na rynku krajowym i europejskim;
- Rosnące zainteresowanie żywnością ekologiczną;
- Polityka EU skoncentrowana na wykorzystaniu potencjału poszczególnych regionów;
- Rozwój rolnictwa ekologicznego jako przyjaznego środowisku.

Zagrożenia

- Zmiana polityki rolnej na niekorzyść gospodarstw ekologicznych

Marketing

Mocne punkty

- Zaawansowane usługi IT;
- Duża liczba hurtowni oraz infrastruktury logistycznej.

Słabe punkty

- Mała dostępność do dotacji na marketing żywności ekologicznej;

Możliwości

- Rosnące zainteresowanie aktywnymi formami spędzania weekendu;
- Moda na zdrowy styl życia oraz ochronę zdrowia;
- Społeczeństwo coraz bardziej zainteresowane ekologicznymi produktami;
- Dostępność funduszy dla rolnictwa ekologicznego;
- Rosnąca świadomość ekologiczna społeczeństwa.

Zagrożenia

- Ograniczona dostępność żywności ekologicznej i brak informacji o miejscach jej sprzedaży

Szkolenia i doradztwo

Silne punkty

- Dobrze rozwinięty system edukacji wyższej;
- Aktywność lokalnych społeczności;
- Dobrze prowadzone badania:: jednostki naukowe np. Instytut Ogrodnictwa przekazują wiedzę oraz nowe rozwiązania rolnikom ekologicznym w ramach badań z zakresu rolnictwa ekologicznego finansowanych przez MRiRW;
- promowanie idei biologizacji rolnictwa poprzez doradztwo i szkolenia rolników (Regionalne Centrum Mikroorganizmów).

Słabe punkty

Mało funduszy na szkolenia dla rolników i konsumentów na temat rolnictwa i żywności ekologicznej

Możliwości

- Wzmacnianie systemu powiązań, współpracy i przekazywania wiedzy pomiędzy teoretykami i praktykami;
- Nowe, unikalne działania edukacyjne z zakresu rolnictwa ekologicznego;
- Rozszerzenie programu nauczania w zakresie żywności ekologicznej w szkołach rolniczych oraz ośrodkach akademickich.

Zagrożenia

- Powolny rozwój rynku ekologicznego;
- Konkurencja w postaci importowanej żywności z różnych krajów świata;
- Zarządzanie łańcuchem wartości.

Mocne punkty

- Rozwijanie nowych technologii sprzedaży poprzez platformę zakupową, tj. lokalnyrolnik.pl;
- Wzmacnianie sprzedaży bezpośredniej (skrócenie łańcucha dostawy, eliminacja pośredników);
- Budowanie społeczności wytwórców oraz konsumentów
- Integracja sąsiadów z dużych miast poprzez kooperatywy społeczne koncentrujące się wokół żywności wysokiej jakości;
- Wsparcie małych przedsiębiorstw i gospodarstw poprzez umożliwienie sprzedaży w dużych miastach (poprzez platformę zakupową).

Słabe punkty

- Mało rozwinięty rynek produktów ekologicznych;
- Mała dostępność produktów, wysokie ceny;
- Brak chęci zrzeszania się rolników stąd trudno zorganizować większe partie jednolitych produktów ekologicznych;
- Mała świadomość środowiskowa mieszkańców regionu;
- Słaba strategia marketingowa producentów i handlowców w regionie w obszarze żywności ekologicznej;

Możliwości

- Duży potencjał dla rozwoju sektora ekologicznego;
- Duże zapotrzebowanie na żywność ekologiczną w miastach;
- Wsparcie lokalnych rolników w zakresie logistyki, marketingu, a także nowoczesnych technologii sprzedaży.

Zagrożenia

- Brak funduszy na wsparcie planowanych działań.

Wnioski i rekomendacje

Potrzeby MŚP

- Potrzeba stworzenia grupy producenckiej żywności ekologicznej;;
- Potrzeba rozwijania rolnictwa ekologicznego wspieranego przez społeczeństwo (bezpośredni kontakt konsumenta z producentem, skrócony łańcuch dostawy, obniżenie ceny produktu, producent produkuje pod konkretną grupę odbiorców – kooperatywy);
- Wsparcie/doradztwo biznesowe dla przetwórców żywności ekologicznej – obecnie za drogie i nieefektywne, pomoc dla małych firm i grup nieformalnych na każdym etapie rozwijania działalności, wypracowanie konkretnych rozwiązań, ukierunkowanie na efekt, a nie wiedzę teoretyczną;
- Niewystarczający marketing produktów ekologicznych, potrzeba kampanii społecznych połączonych z wizytami u producentów i przetwórców żywności ekologicznej (pokazanie produkcji, udział odbiorców w procesie powstawania żywności ekologicznej – aspekt edukacyjny);
- Model ekologicznych targów na osiedlach w połączeniu ze wzmacnianiem kooperatyw we współpracy z samorządami lokalnymi;
- Ograniczenie importu żywności ekologicznej i wsparcie ekologicznych produktów lokalnych;
- Położenie silnego nacisku na promocję produktów ekologicznych – wskazanie korzyści zdrowotnych oraz środowiskowych, edukowanie w przedszkolach, szkołach o profilu ogólnym oraz szkołach rolniczych.

Następne działania

Uwzględniając analizę SWOT w następujących obszarach: produkcji i przetwórstwie, marketingu, szkoleniu i doradztwie oraz zarządzaniu łańcuchem wartości, a także na zdiagnozowanych wyzwaniach regionu, następne działania powinny być podjęte a mianowicie:

Kooperatywy

- promowanie kooperatyw spożywczych i wspólnego działania producentów i dystrybutorów żywności ekologicznej przy wsparciu ze strony władz lokalnych;
- wsparcie tworzenia osiedlowych ekotargów (poprzez zagwarantowanie preferencyjnych warunków dzięki pomocy władz lokalnych);
- zrzeszanie kluczowych decydentów, przedsiębiorców, instytucji i jednostek zaangażowanych w sektor żywności ekologicznej.

Edukacja

- wsparcie edukacji dla dzieci i młodzieży w zakresie żywności ekologicznej – prelekcje w szkołach, wizyty w gospodarstwach ekologicznych, udział w zajęciach praktycznych takich jak: pieczenie chleba, wyrabianie sera itp.;
- propagowanie zdrowego stylu życia poprzez edukowanie odbiorców, czym jest żywność ekologiczna, jaki jest proces jej produkcji oraz czym się różni od żywności konwencjonalnej;
- zwiększenie świadomości odbiorców na temat różnic w składzie produktów z certyfikatem ekologicznym, jak jest kontrolowana taka żywność oraz jakie wymogi musi spełnić producent lub rolnik, by taki certyfikat uzyskać;
- promocja i upowszechnianie lokalnych produktów ekologicznych poprzez kampanie społeczne, targi branżowe i inne wydarzenia;
- rozszerzenie programu nauczania w zakresie żywności ekologicznej w szkołach rolniczych oraz ośrodkach akademickich

Zarządzanie łańcuchem wartości

Wspieranie tworzenia platform i systemów internetowych łączących dostawców i odbiorców produktów rolnych, wykorzystujących mechanizm automatycznego dopasowywania ofert, oparty na współczesnych możliwościach systemów przetwarzania informacji, eliminujący konieczność przeglądania niewspółmiernych ilości ogłoszeń i oferujący dostęp do informacji precyzyjnie dopasowanych do potrzeb określonych przez użytkownika.